

NYÍRMADA VÁROS
ÖNKORMÁNYZATÁNAK
ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉSE

A

2015. ÉVI

GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL

Elfogadta: Nyírmada Város Önkormányzatának Képviselőtestülete
a ___/2016. (V. __.) számú határozatával.

Átfogó értékelés Nyírmada Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Nyírmada Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról készített átfogó értékelés tartalmi követelményeit az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló – gyermekvédelmi törvény - továbbiakban Gyvt. 96. §-ának (6) bekezdésében előírtak alapján a 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet 10. számú melléklete tartalmazza.

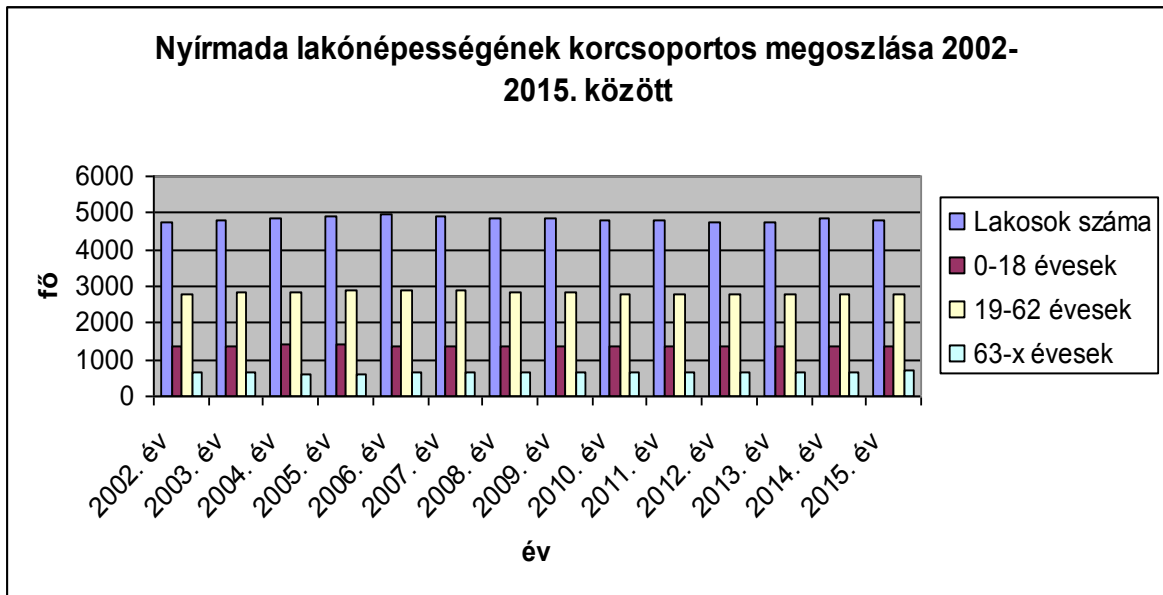
I. A település demográfiai adatait áttekintve megállapítható, hogy míg 2002-ben a lakónépesség száma Nyírmadán 4764 fő volt, addig 2003-ban 4794 fő, 2004-ben ez az érték 4847 fő, 2005-ben 4908 fő, 2006-ban 4941 fő, 2007-ben 4894 fő, 2008-ban 4873 fő, 2009-ben 4832 fő 2010-ben 4784 fő, 2011-ben 4777 fő, 2012-ben 4766 fő, 2013-ban 4770 fő, 2014-ben 4835 fő, 2015-ben 4804 fő volt. Ez azt jelenti, hogy az előző évhez képest a lakónépesség száma 31 fővel csökkent.

Az állandó népességet tekintve 2002-ben 4918 fő, 2003-ban pedig 4946 fő volt, míg 2004-ben 4990 fő élt a településünkön, addig 2005-ben 5010 fő, 2006-ban 5046 fő, 2007-ben 5039 fő, 2008-ban 5034 fő, 2009-ben 5027 fő, 2010-ben 4986 fő, 2011-ben 4983 fő, 2012-ben 4998 fő, 2013-ban 5030 fő, 2014-ben 5072 fő, 2015-ben 5071 fő volt, itt a csökkenés mértéke 1 főt jelentett.

A lakó-és az állandó népesség közötti különbség 2007-ben 145 fő, 2008-ban 161 fő, 2009-ben 195 fő, 2010-ben 197 fő, 2011-ben 206 fő, 2012-ben 232 fő, 2013-ban 260 fő, 2014-ben 237 fő, 2015-ben 267 fő volt, aki állandó bejelentett lakóhelye mellett érvényes tartózkodási hellyel is rendelkezett.

1. táblázat: Nyírmada lakónépességének korcsoportos megoszlása 2002. év és 2015. év között

	Lakosok száma	0-18 évesek	19-62 évesek	63-x évesek
2002. év	4764	1345	2788	631
2003. év	4794	1343	2815	636
2004. év	4847	1395	2834	618
2005. év	4908	1421	2871	616
2006. év	4941	1390	2916	635
2007. év	4894	1372	2883	639
2008. év	4873	1379	2860	634
2009. év	4832	1360	2834	638
2010. év	4784	1339	2798	647
2011. év	4777	1358	2764	655
2012. év	4766	1340	2766	660
2013. év	4770	1350	2764	656
2014. év	4835	1377	2777	681
2015. év	4804	1347	2769	688

2014. évben a lakónépesség 28,48%-a tartozott a 0-18 éves korosztályhoz, számszerűen 1377 fő, a 0-4 évesek száma 341 fő, ami az összlakosság 7,052%-át jelenti.

2015. évben a lakónépesség 28,04%-a tartozott a 0-18 éves korosztályhoz, számszerűen 1347 fő, a 0-4 évesek száma 333 fő, ami az összlakosság 6,93%-át jelenti.

A lakónépesség korcsoport szerinti megoszlását áttekintve és a 2002. évi adatokkal összehasonlítva megállapítható, hogy településünk lakossága stabil kor megoszlással rendelkezik és a változó értékek lassú létszám-emelkedést mutatnak 2004-ig, majd 2005-ben csökkenés figyelhető meg, majd pedig az ezt követő években lassú emelkedés a jellemző. 2008-tól kezdődően újból lassú csökkenés jellemzi a település lakónépességének korcsoport szerinti megoszlását, mely 2013-ra ismételen csekély mértékű emelkedő tendenciát mutatott, majd 2014-ben a növekedés kifejezetten számottevővé vált különösen a gyermekkorú és az időskorú lakónépességet tekintve, ezen értékekhez hasonlóak a 2015. évi adatok. A város eltartóképességét ezek az értékek jelentősen befolyásolják szociálpolitikai megközelítésben.

Az idősek korosztályát illetően fokozatos emelkedés figyelhető meg, mely tükrözi az idősödő társadalom jellegzetes vonásait a demográfiában. E korosztályhoz tartozók száma 2012-ben, majd 2014- és 2015-ben mutatott magasabb értékeket az előző évekhez képest.

Szembevetendő értéket képvisel az aktív korúak (19-62 év) száma, melynek nagysága előnyösen hat a település szerkezetére, mivel ők képviselik az aktív keresők rétegét. Sajnos ennek ellenére, a munkanélküliség következtében óriási terhet ró az önkormányzat feladatellátására, a szociális ellátások biztosítását illetően.

2. táblázat:

Nyírmada állandó lakosságának nemek szerinti korcsoportos megoszlása 2007-2015.

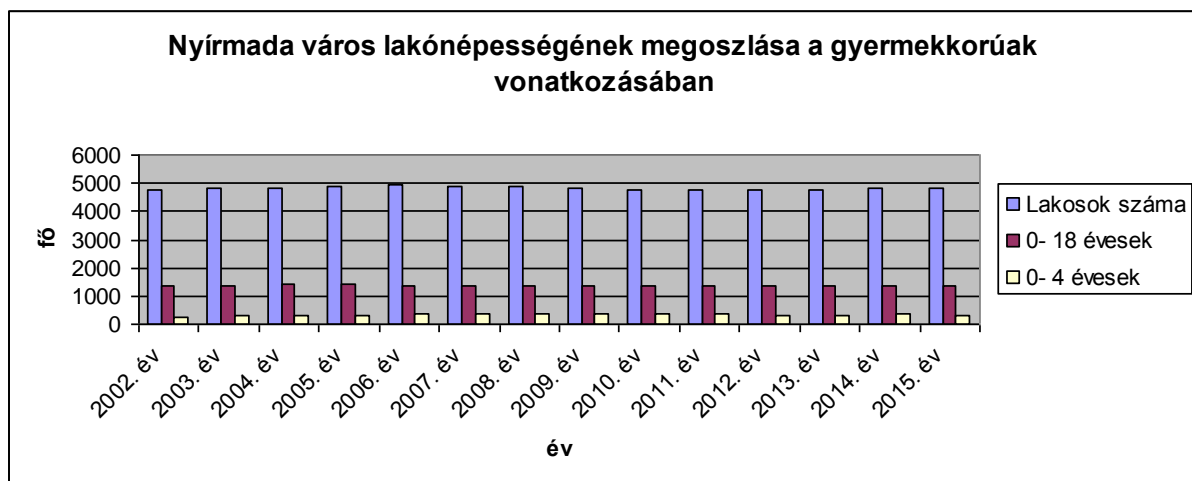
Kor- csoport/ év	0-18 évesek									19-62 évesek									63-X évesek								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Férfiak	707	720	714	691	690	691	687	728	696	1505	1492	1480	1474	1467	1471	1487	1479	1485	245	242	244	248	245	246	247	258	261
Nők	724	723	711	710	719	715	731	709	722	1460	1463	1478	1459	1447	1451	1460	1463	1465	398	394	400	404	415	424	418	435	442
Összesen	1431	1443	1425	1401	1409	1406	1418	1437	1418	2965	2955	2958	2933	2917	2922	2947	2942	2950	643	636	644	652	660	670	665	693	703

A lakosság nemek szerinti megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy 2007-ben a férfiak száma 2457, míg a nőké 2582, 2008-ban a férfiak száma 2454, a nőké 2580, 2009-ben a férfiak száma 2438, a nők száma pedig 2589 fő volt. 2010. évben a férfiak száma 2413, a nők száma pedig 2573 fő volt, 2011-ben a férfiak száma 2402 fő, a nők száma 2581 fő volt, 2012-ben a férfiak száma 2408 fő, a nők száma 2590 fő volt. 2013. évben a férfiak száma 2421 fő, a nők száma 2609 fő volt. 2014-ben a férfiak száma 2435 fő, a nőké 2637 fő volt 2015-ben a férfiak száma 2442 fő, a nőké 2629 fő, ami közelít az optimális települési populáció 50-50%-os megoszlási értékéhez, nem tükrözi a társadalom egészében egyébként napjainkban is megfigyelhető jelenséget, miszerint kétszer annyi nő van, mint férfi.

Ez utóbbi tendencia egyedül az idősök korosztályánál figyelhető meg, mely azt engedi feltételezni, hogy a férfiak vonatkozásában a halandóság kétszer akkora mértékű, mint a nők esetében ebben a korosztályban.

3. táblázat: Nyírmada lakónépességének megoszlása a 18 éven aluliak vonatkozásában

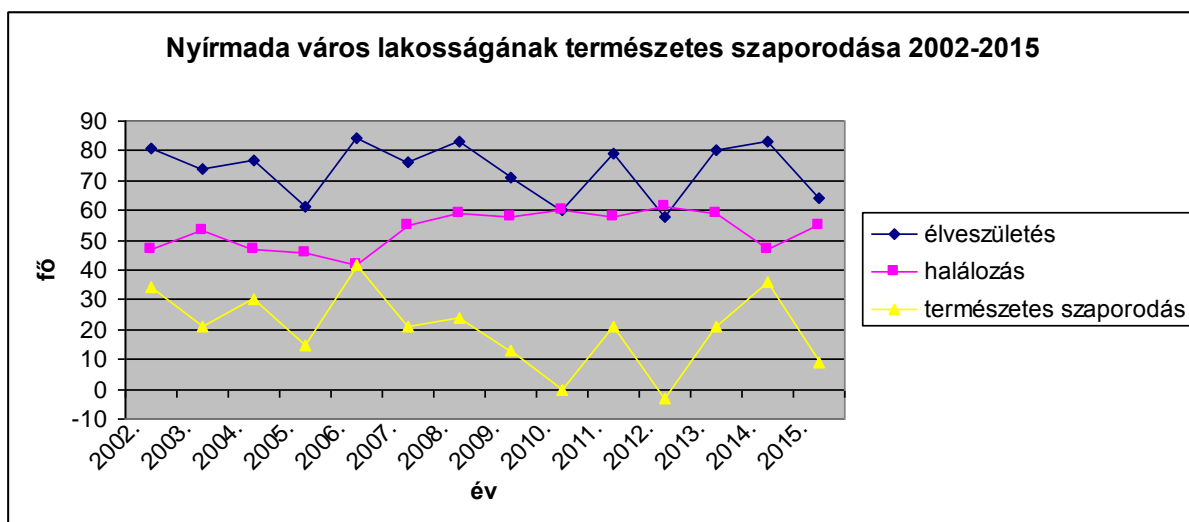
	Lakosok száma	0- 18 évesek	0- 4 évesek
2002. év	4764	1345	275
2003. év	4794	1343	280
2004. év	4847	1408	327
2005. év	4908	1421	326
2006. év	4941	1390	400
2007. év	4894	1372	381
2008. év	4873	1379	392
2009. év	4832	1360	375
2010. év	4784	1339	347
2011. év	4777	1358	358
2012. év	4766	1340	336
2013. év	4770	1350	327
2014. év	4835	1377	341
2015. év	4804	1347	333

Az összlakosság számához viszonyítva a 0-18 év közötti korosztály jelentős, 28,04%-os értéket képvisel, melyet azért is érdemes megemlíteni, mert az eltartotti réteg jelentős részét ők alkotják.

4. táblázat: Nyírmada lakosságának természetes szaporodása 2002. és 2015. között

év/esemény	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
élveszületés	81	74	77	61	84	76	83	71	60	79	58	80	83	64
halálozás	47	53	47	46	42	55	59	58	60	58	61	59	47	55
természetes szaporodás	34	21	30	15	42	21	24	13	0	21	-3	21	36	9

A település természetes szaporodását figyelve elmondható, hogy míg 2002-ben 34 fő volt ez az érték, 2003-ban 21-re csökkent, ugyanakkor 2004-ben ez az érték 30-ra emelkedett, 2005-ben viszont újra csökkenés figyelhető meg, ugyanis ugyanezen érték 15-re csökkent.

2006-ban az élveszületések számának jelentő emelkedése – 84 fő –, valamint a halálozások számának stagnálása – 42 fő – figyelhető meg, amely következtében a természetes szaporodás

mértéke a településen 42 fő volt, ami az élveszületések számának növekedésével, illetve ezzel egyidejűleg a halálozások számának stagnáló értékével magyarázható.

2007. évben az élveszületések száma még mindig magasnak mondható, ugyanakkor a halálozások száma jelentősen nőtt. Mindezek következtében a település természetes szaporodása csak 21 főt jelentett az elmúlt évben, ami jelentős visszaesést mutat az előző évhez viszonyítottn.

2008. évben az élveszületések száma jelentősen emelkedett (elérte a 2006-os értéket), ugyanakkor a halálozások száma is jelentősen nőtt. Mindezek következtében a település természetes szaporodása 24 főt jelentett ebben az évben, ami enyhe emelkedést jelentett az előző évhez képest.

2009-ben az élveszületések száma jelentősen visszaesett, kevesebb, mint a 2003-as évben, a halálozások száma viszont az előző évvel összehasonlítva állandó értéket képvisel. a település természetes szaporodásának mértéke jelentősen visszaesett (13), ami kevesebb, mint a 2005-ös érték.

2010-ben egyedülálló az előző évekhez viszonyítottn a településünk természetes szaporodása, hiszen mind a születések, mind a halálozások száma megegyezik, így természetes szaporodás nem mérhető.

2011. évben a természetes szaporodás mértéke az előző évhez viszonyítottn jelentős mértékben megugrott és 21 fő értéket mutatott. Az élveszületések száma jelentősen nőtt, ugyanakkor a halálozások száma stabil értéket mutat az előző évekhez hasonlóan.

2012. évben a természetes szaporodás mértéke az előző évhez viszonyítottn jelentős mértékben csökkent és -3 fő értéket mutatott. Az élveszületések száma jelentősen csökkent, ugyanakkor a halálozások száma stabil értéket mutat az előző évekhez hasonlóan. A települési lakosság fogyásnak indult népesség demográfiai szempontból.

2013. évben a város természetes szaporodásának vizsgálatából kitűnik, hogy az élveszületések száma jelentősen nőtt, a halálozások száma pedig csökkent, így a természetes fogyásból természetes szaporodásba váltott a város lakossága, melynek mértéke 21-re nőtt, hasonlóan a 2011-es év adataihoz.

2014. évben Nyírmada város állandó lakosság populációjának természetes szaporodását vizsgálva megállapítható, hogy az elmúlt évhez képest jelentősen nőtt a természetes szaporodás mértéke, megközelítve a 2006. évi értéket (42)!

2015. évben a város természetes szaporodását vizsgálva megállapítható, hogy az elmúlt évhez képest jelentősen, a negyedére csökkent a természetes szaporodás mértéke.

Nyírmada település 2015. évi demográfiai adatainak áttekintése során összesítve megállapítható, hogy a település lakónépességének kor- és nemek szerinti megoszlása optimális értékeket mutat, stabil szerkezetű korfával jellemezhető. Az össznépességet tekintve stagnáló értékek figyelhetők meg, ami elsősorban a település lakosságának természetes szaporodásával magyarázható, hiszen a diagramm alapján jól látszik a nagyfokú csökkenés, majd az intenzív emelkedés az elmúlt évekhez képest (2006.), jelenleg pedig a nagyfokú csökkenés, illetve a településre beköltöző lakosok számának emelkedése és az elveszületések számának emelkedése az, amely tényezők együttesen a fent említett össznépesség-szám értékének stabilitását eredményezik.

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítását áttekintve megállapítható, hogy rendszeres gyermekvédelmi támogatásban 2004. évben 1115 fő részesült, az elmúlt évben ugyanezen érték 1113 fő volt. 2006-ban a rendszeres gyermekvédelmi támogatást, mint pénzbeli ellátási formát a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény váltotta fel, éppen azért, hogy a rendszeres gyermekvédelmi támogatáshoz kapcsolódó egyéb kedvezményeket továbbra is igénybe vehessék a rászoruló gyermekek. 2006-ban **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben** 1043 fő gyermek, 2007. évben 1051 fő gyermek, 2008-ban 1058 fő, 2009-ben 1119 fő gyermek, 2010. évben 516 családból 1117 fő gyermek, 2011-ben 1134 fő gyermek 529 családból, 2012-ben 1142 fő gyermek 521 családból, **2013. évben 1121 fő 523 családból, 2014-ben 1117 fő gyermek 483 családból, 2015-ben 1064 fő gyermek 481 családból részesült. A 481 családból egyedülálló szülő 232 volt.**

Az érintett gyermekek jogosultságát rászorultságtól függően, a jövedelmi viszonyokat vizsgálva állapítottuk meg, ami azt jelenti, hogy az egy főre eső jövedelem 2014. és 2015. években 37.050 forint, illetve egyedülálló esetén 39.900 forint alatt volt.

A kérelmezők között a legnagyobb arányt – körülbelül 80%-ot – az aktív korú munkanélküliek jelentik továbbra is, mindemellett jelentős arányt képviselnek azok, akik csak családi pótlékból és Gyes-ből élnek, illetve azok, akik gyermeküket egyedülállóként nevelik, mindkét érték körülbelül 15-15%-ot jelent az összes kérelmező számához viszonyítva.

A kérelmezők származására vonatkozóan megállapítható, hogy körülbelül 45%-uk roma származásúnak vallja magát.

2015. évben 7 fő került elutasításra. Ezen esetekben általában az egy főre eső jövedelem túllépte a megállapított értékhatárt.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a tárgyév július 1-jén fennállt, a tárgyév augusztus hónapjában,
- a tárgyév november 1-jén fennállt, a tárgyév november hónapjában,

természetbeni (Erzsébet-utalvány) támogatást folyósított, melynek összege alkalmanként 5800 forintot jelentett 2013-ban és 2014-ben és 2015-ben is.

2015. év augusztus hónapjában 1064 fő, közülük 200 fő fiatal felnőtt részesült egyszeri támogatásban, illetve 2015. novemberében 1064 fő, közülük 20 fő fiatal felnőtt részesült természetbeni támogatásban (Erzsébet-utalvány).

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban – mely támogatás havi összege gyermekeként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22%-a –

2013-ban a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás neve rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás lett, ami 1 főt érintett, havonta 6270 forint összegben, a pótlék összege 8400 forint volt. Ugyanezen ellátás járt az 1 fő igénylőnek 2014. június 19. napjáig. 2015-ben nem volt ilyen ellátásban részesülő személy.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás - melynek indokai a rászorultság és a jövedelemviszonyok lehetnek – a 2015. évben senki sem részesült.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény alapján járó természetbeni támogatás 100%-a állami támogatásból valósult meg, mely az elmúlt évben 12.342.000 forintot jelentett.

Óvodáztatási támogatás - Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése.

A gyámhatóság az óvodáztatási támogatást első alkalommal, ha az óvodáztatási támogatásra való jogosultság jogerős megállapítására:

- a) az előző év december 5-e és a tárgyév június 4-e között kerül sor, a tárgyév június hónapjában ,
- b) a tárgyév június 5-e és a tárgyév december 4-e között kerül sor, a tárgyév december hónapjában folyósítja.

Az első alkalmat követően a települési önkormányzat jegyzője a gyermek óvodai nevelési jogviszonyának fennállásáig június és december hónapban további óvodáztatási támogatást folyósít a szülőnek, ha:

- a) a gyermek továbbra is rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, és
- b) a szülő a gyermek külön jogszabály szerinti rendszeres óvodába járásáról gondoskodik.

2013-ban 149 fő óvodás gyermek után az óvodáztatási támogatásként kifizetett összeg 1.910.000 forint volt.

2014-ben 198 fő óvodás gyermek után az óvodáztatási támogatásként kifizetett összeg 2.400.000 forint volt.

2015-ben 142 fő óvodás gyermek után az óvodáztatási támogatásként kifizetett összeg 2.350.000 forint volt.

Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli juttatásokat az elmúlt évben is a továbbtanulók támogatása és a Bursa Hungarica, valamint az Arany János tehetséggondozó program ösztöndíjak jelentették.

2013/2014. tanévben a Bursa Hungarica „A” típusú pályázatát 8 fő felsőfokú tanulmányokat folytató tanuló nyerte el további 6 fő kérelme elutasításra, 1 fő kérelme visszavonásra került, mely az alábbi rangsorolás alapján a következőképpen valósult meg:

- **1-8. helyezett részére 5000 forint/hó**

A „B” típusú pályázatra 2013-ben nem volt pályázó.

2014/2015. tanévben a Bursa Hungarica „A” típusú pályázatát 13 fő felsőfokú tanulmányokat folytató tanuló nyerte el, elutasítás nem volt, mely az alábbi rangsorolás alapján a következőképpen valósult meg:

- **Összesen 350.000 forint összegben.**

A „B” típusú pályázatra 2014-ben nem volt pályázó.

2015/2016. tanévben a Bursa Hungarica „A” típusú pályázatát 13 fő felsőfokú tanulmányokat folytató tanuló nyerte el, elutasítás nem volt, mely az alábbi rangsorolás alapján a következőképpen valósult meg:

- **Összesen 650.000 forint összegben.**

A „B” típusú pályázatra 2015-ben nem volt pályázó.

Az önkormányzat csatlakozott a Hátrányos Helyzetű Diákok Arany János Tehetséggondozó Programjához, s így a 8. osztályos tanulók közül **2013-ban összesen 12 fő, 2014-ben 14 fő, 2015-ben 17 gyermek részesült támogatásban.**

Az Arany János Tehetséggondozó Program, mint pályázati program 2002-ben indult, mely 5 éven keresztül támogatja a tanulókat, a tanév 10 hónapjára szólóan.

A Bursa Hungarica „A” típusú támogatás és az Arany János Tehetséggondozó Program keretében 2015. évben 1.395.000 forintnyi kiadást jelentett a város önkormányzatának.

Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott természetbeni juttatásra példaértékű, hogy az elmúlt évben a tanítási év első félévében az általános iskolai oktatásban résztvevő tanulók részére naponta tízóraira iskolatejet, illetve kakaót biztosított az önkormányzat.

Egyéb juttatások biztosítása mellett megemlíthető, hogy az általános iskola tanulói számára a tankönyveket és a füzetcsomagot ingyen biztosította az önkormányzat, hasonlóan az ezt megelőző évek gyakorlatához.

2014. évben az önkormányzat 494 fő nyírmadai gyermek részére biztosított étkeztetést a nyári szünet időtartama alatt, azaz 54 munkanapon keresztül összesen 11.737.440 forintnyi értékben, vásárolt étkezés formájában. A Gyermekétkeztetési Alapítványnál elnyert „Raiffeisen Mindenki Ebédel” programja keretében 2013. december 20-tól 2014. június 20-ig 30 fő gyermek hétfői és iskolai szünet ideje alatti étkeztetésben részesült.

2015. évben az önkormányzat 615 fő nyírmadai gyermek részére biztosított étkeztetést a nyári szünet időtartama alatt, azaz 55 munkanapon keresztül összesen 14.320.270 forintnyi értékben, vásárolt étkezés formájában. A Gyermekétkeztetési Alapítványnál elnyert „Raiffeisen Mindenki Ebédel” programja keretében 2015. 12. 19. és 2016. 06. 20. között 30 fő gyermek hétfői és iskolai szünet ideje alatti étkeztetésben részesült.

A gyermekek étkeztetése az elmúlt évben a következőképpen alakult:

- ingyenes étkeztetésben a településen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás gyermekek részesültek, ami 2015-ben I. félévében 226 főt, II. félévében 164 főt jelentett.
- Ingyenes étkezésben részesültek továbbá a településen az elmúlt évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 1-8. osztályos gyerekek, összesen 504 fő, továbbá 2014. szeptemberétől, így 2015-ben is valamennyi gyermek ingyen étkezik az önkormányzat döntésének köszönhetően, ami 563 főt jelentett.
- 50%-os térítési díjkedvezményben részesült az általános iskolában és óvodában az a gyerek, aki:
 - 3- vagy több gyermekes családban nevelkedik, - vagy
 - tartósan beteg, fogyatékos gyermek.

2015-ben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült iskolás gyermekek száma – 504 fő volt, akik 100%-os térítési díj-kedvezményben részesültek. 50%-os

díjkedvezményben részesültek továbbá azok a gyermekek az iskolában, akik nagycsaládban nevelkednek, szám szerint 20 gyermek, illetve ugyanezen megközelítésből az óvodában 9 gyermek. A tartósan beteg, vagy fogyatékkal élő gyermekek szintén 50%-os díjkedvezményben részesültek, számuk az iskolában 3 fő, az óvodában 1 fő. Összesítve, 50%-os kedvezményben az iskolában 23 gyermek, az óvodában pedig 10 gyermek részesült az elmúlt évben.

Mindezek alapján a 2015-ös évben minden iskolás, illetve óvodás gyerek ingyenes étkeztetésben részesült a város önkormányzatának döntése értelmében.

III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról:

a. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai:

„A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.”

A Gyermekjóléti Szolgálat személyi feltételeiről

2005. augusztus 1-jétől a Gyermekjóléti Szolgálat Nyírmadán önálló intézményként működik, korábban Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat néven, 2013. augusztus 1-jétől Nyírmadai Humán Szolgáltató Központ nevet kapta. A szolgáltatás ellátási területeihez tartozik Nyírmada közigazgatási területe mellett a társulási szerződésben foglaltak alapján Pusztadobos és Nyírkarász községek közigazgatási területe is.

A személyi feltételeket 2015. évben Csonkáné Balogh Livia szakvizsgázott szociális munkás, Németh Bettina szociálpedagógus, István Zoltánné szociális munkás, és Németh Róbert szociálpedagógus végzettségű családgyógyógyító biztosították Nyírmadán. Vezse László szociális munkás végzettséggel Pusztadoboson, Ragányné Kosztig Csilla szociális munkás végzettséggel Nyírkarászban látta el a családgyógyógyító teendőket.

A szolgálat személyi feltételei megfelelnek a jogszabályi követelményeknek.

A Gyermekjóléti Szolgálat tárgyi feltételeiről

A szolgálat telephelyének címe és központi irodája a Nyírmada, Kossuth u. 49. szám alatt található.

A 2013-ban felújított épületben 4 irodában működik a támogató, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat. Az új épületszárnyban a fogyatékosok nappali intézménye kapott helyet. Az irodák bútorzata tökéletesen felszerelt, sokoldalúan kialakított számítástechnikai felszereltségünket illetően elmondhatjuk, hogy kizárólagos használattal az intézmény dolgozói számára 5 számítógép, egy nyomtató, egy telefon faxszal, fénymásoló készülék, televízió és DVD lejátszó áll rendelkezésre. A kliensek fogadásához megfelelően felszerelt fogadószobával rendelkezünk, az esetmegbeszélések és munkaértekezletek lebonyolítására pedig kisebb méretű tárgyalószobát alakítottunk ki.

Pusztadoboson a Gyermekjóléti Szolgálat irodája a helyi IKSZT épületében, a Kossuth u. 39. szám alatt található. Itt zajlik az ügyintézés és az ügyfélfogadás. E helyiségben együtt dolgoznak a Családsegítő Szolgálat, és a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói.

Az intézmény technikai felszereltségét tekintve telefonnal, szolgálati kerékpárral rendelkezik, a fénymásolási, faxolási lehetőség is helyben biztosított. Az adminisztrációs és nyilvántartási munkákra 1 db számítógép áll rendelkezésre, Internet hozzáférési lehetőséggel.

Nyírkárszban a Gyermekjóléti Szolgálat területi irodája a Rendőrőrs épületében található. A Szolgálat egy irodát használ, mely helyiségben együtt dolgozik a Családsegítő Szolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója, egy kliensfogadó előtérből, egy közös használatban lévő tárgyaló helyiségből, és egy nem kizárólagosan használt raktárból áll.

Az intézmény technikai felszereltségét tekintve telefonnal, szolgálati kerékpárral rendelkezik, fénymásolási lehetőség biztosított, faxolási lehetőség pedig a közelben lévő Polgármesteri Hivatal épületében megoldott. Az adminisztrációs és nyilvántartási munkákra 1 db számítógép áll rendelkezésre, Internet hozzáférési lehetőséggel.

Munkánk során gyalogosan és kerékpárral közlekedünk.

A Szolgálatnál nyilvántartott és vezetett dokumentáció

- A Központ egészére vonatkozó, a működést biztosító és engedélyező okiratok (alapító okirat, SZMSZ, éves költségvetés, házirend, munkaköri leírások, szakmai program) példányai intézményünkben megtalálhatók.
- □A Gyermekjóléti Szolgálat megalakulása óta eltelt időszakban készült beszámolók, statisztikák, előterjesztések, szakmai anyagok, konferenciák, rendezvények összefoglalói szintén rendelkezésre állnak saját dolgozóink és a hozzánk érkező terepgyakornokok számára.
- A napi munka során vezetett dokumentációk:
 - a.) TAJ-alapú nyilvántartás, és az ezzel kapcsolatos napi jelentések elektronikus elküldése.
 - b.) A forgalmi napló a gyermekjóléti szolgálatot felkereső kliensek számát tükrözi, melyet településenként vezetünk.
 - c.) A Szolgálatunkhoz érkezett jelzéseket az intézményi Iktatókönyvben vezetjük.
 - d.) A gondozott gyermekekről nyilvántartást vezetünk a jogszabályban meghatározott módon (IX. adatlap)
 - e.) Minden gondozott gyermekről vezetjük a jogszabályban előírt „Gyermekeink védelmében” elnevezésű dokumentációs és együttműködési rendszer adatlapjait. A családlátogatásokat dokumentáljuk.

A KSH évente kér statisztikai adatokat a Szolgálat működéséről.

A Megyei Gyámhivatal megkeresése alapján kimutatás készül a családon belüli erőszak problémakörben és a bűnelkövető kiskorú és fiatalkorú kliensekről

A Gyermekjóléti Szolgálat munkájának elemzése, értékelése

Szolgálatunk azon dolgozik, hogy a településünkön élő gyermekek megfelelő anyagi és szociális biztonságban, megfelelő oktatási és kulturális közegben, békés, nyugodt környezetben, biztonságos, szeretetteljes, gondoskodó családban fejlődhessenek.

Ezeknek a feltételeknek megteremtése elsősorban a család feladata, a szülők felelőssége, de szükség esetén az államnak – az általa működtetett, finanszírozott intézménynek szolgáltatást nyújtók által – is segítenie kell ebben a családot.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a leghatékonyabb, a megfelelő időben érkező segítség. Az elején, a nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor érkező segítséggel lehet a legeredményesebben megakadályozni a problémák súlyosabbá válását. Ezért fontos a gyermekjóléti szolgáltatások prevenciós tevékenysége, amely véleményünk szerint a szolgáltató tevékenység egyik legfontosabb eleme, mivel ezáltal tud megfelelni a

szolgáltatás a jogszabály által előírt feladatának, vagyis annak, hogy elősegítse a gyermekek családban nevelkedését, támogassa a gyermekek szocializációját, és meggátolja a veszélyeztettség kialakulását.

Tulajdonképpen a gyermekjóléti szolgáltatás is maga, az általa végzett családgondozás, az egyéni esetkezelés is prevenció, hiszen általa megelőzhető a gyermek szakellátásba kerülése, azonban akkor már kialakult az a veszélyeztető helyzet, amely indokolja a családgondozás megindítását, míg a prevenció szolgáltatások esetében pontosan ezeknek a veszélyeztető helyzeteknek a kialakulását kell megelőzni.

2015. évben végzett gondozási tevékenységek számokban

Gondozási típus		Alapellátásban történő gondozás			Védelembe vétel			Ideiglenes hatállyal elhelyezett			Nevelésbe vett			Összesen (a-f oszlopok összege)	Kizárólag tanácsado ttként megjelent
Nem és kor		gyerekek száma													
		a			b			d			e			g	h
		Nyírmada	Pusztadobos	Nyírkarász	Nyírmada	Pusztadobos	Nyírkarász	Nyírmada	Pusztadobos	Nyírkarász	Nyírmada	Pusztadobos	Nyírkarász		
Összesen (fiú +lány)	0-2 éves	4	11	6	4	3	3	10	0	1	5	0	0	47	
	3-5 éves	17	9	4	4	1	3	4	0	0	2	0	0	44	
	6-13 éves	77	22	14	33	5	6	8	0	0	9	2	5	181	
	14-17 éves	46	11	10	31	4	5	1	0	0	1	5	3	117	
Összesen (01-04. sorok)		144	53	34	72	13	17	23	0	1	17	7	8	389	2307
Ebből (05-ből):	leány	76	22	16	33	9	9	11	0	1	13	5	5	200	
	2H műsított gyermek	4	2	1	2	1	3	0	0		0	0	0	13	
	3H műsított gyermek	125	38	24	65	4	4	23	0	1	17	7	8	316	
Családok száma		82	27	8	65	10	17	10	0	1	15	6	6	247	354

Az elmúlt évben, családgondozásban a három településen 247 családból 389 gyerek részesült. Alapellátásos gondozás keretében 117 családból 231 gyerek részesült gondozásban. Védelembe vételi gondozásban 102 gyerek részesült. 92 családból. Az ellátott gyermekek 66%-át Nyírmadán gondoztuk.

Nyírmada településen alapellátásos gondozásban 144 gyermek, védelembe vétel alatt 72 gyermek állt az elmúlt évben, az összes ellátott gyermek 256 fő, ami magába foglalja az alapellátásos gondozottakat, védelembe vettek, ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekeket és a nevelésbe vettek.

A védelembe vétel, mint hatósági intézkedés és az alapellátás legnagyobb arányban a 6-13 éves korú gyermekek között fordul elő. A nemek szerinti megoszlást tekintve, ilyen nagy arányú különbség nem mondható el, hisz a szolgáltatást igénybe vevők 52,7%-a lány, 47,3 %-a fiú.

A magántanulók száma a 2014/2015-es tanévben az általános iskolában 5 fő. A középiskolás magántanulókról nincs adatunk, mivel visszajelzést, határozatot nem kapunk a magántanulói státusz engedélyezéséről.

2015-ben 23 gyermek kiemelése vált szükségessé 10 családból. A családban súlyos veszélyeztető körülmények és szülői elhanyagolás vezetett a gyermekek elhelyezéséhez.

Az elmúlt évben 17 gyermek volt nevelésbe vettként nyilvántartva a Szolgálatnál, mely 9 családot érint. Az elmúlt évek tapasztalatait figyelembe véve egyre nagyobb problémát és gyakori eseteket figyelhetünk meg az elvált szülők és családjaik között, illetve családjaikban, gyermekeikben keletkező feszültségeket, konfliktusokat illetően.

A segítségnyújtás elsődleges módját az alapellátásban történő családgondozás jelenti. A családgondozás a segítő kapcsolatra épül. A család gondozásának filozófiája, hogy a gyermek jólétét akkor szolgáljuk a legjobban, ha megerősítjük a családot, mint egységet. A család segítése, gondozása tervezett tevékenység. A családgondozás hosszú folyamat, nem egy személy, tünet vagy probléma megoldását célozza, hanem egy komplex tevékenység, mely a család problémamegoldásának javítását szolgálja. A tevékenység széles körű, de a megoldásban a „kis lépések” elve érvényesül.

A védelembé vétel javaslatára, magára a védelembé vételre akkor kerül sor, ha a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem lehet: a gyermek körül a problémák tovább súlyosbodtak, veszélyeztetettsége fennáll, a szülő és/ vagy a gyermek nem együttműködő. A védelembé vétel egyes eseteiben több éven át fenntartott intézkedés, amelynek oka az előzőekben említett együttműködés hiányosságán alapszik, hiszen a fennálló problémát közösen kellene megoldani, a szülő és a gyermek aktív közreműködésével.

Kriminalisztikai adatok

Megnevezés	Gyermekek száma																			
	nem volt gondozásban				alapellátásban gondozták				védelembé vétel keretében gondozták				összesen				Ebből tulajdon elleni szabálysértő			
	Ny.mada	P.dobos	Ny.karász	Össz.	Ny.mada	P.dobos	Ny.karász	Össz.	Ny.mada	P.dobos	Ny.karász	Össz.	Ny.mada	P.dobos	Ny.karász	Össz.	Ny.mada	P.dobos	Ny.karász	Össz.
Szabálysértést elkövetés	gyermekkorú									2		2			2			2		2
	fiatalkorú																			
	Összesen (1+2 sorok)														2			2		2
	Ebből (3-ból) leány																			
Bűncselekményt elkövetés	gyermekkorú	2			2	1	1		2					3	1		4			
	fiatalkorú	1			1															
	Összesen (5+6 sorok)	3			3	1	1		2								5			
	Ebből (7-ből) leány																			
Összesen (3+7. sorok)	3			3	1	1		2								7			2	

A gyermekek és fiatalkorúak körében leggyakrabban elkövetett szabálysértés a kis értékre elkövetett lopás, illetve vagyon elleni bűncselekmény volt.

A kezelt problémák köre

Megnevezés	Ellátott gyermekek száma (halmozott)				Ellátott gyermekek a fő problémák szerint			
	a				b			
	Nyírmada	Pusztadobos	Nyírkársz	Összesen	Nyírmada	Pusztadobos	Nyírkársz	Összesen
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.)	152	23	31	206	36	13	8	57
Gyermeknevelési	235	42	26	303	103	17	6	126
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	31	52	12	95	20	13	5	38
Magatartászavar, teljesítményzavar	14	33	14		5	17	4	26
Családi konfliktus (szülők egymás közti, szülők-gyermek közti)	31	6	24	61	25	3	7	35
Szülők vagy család életvitele	61	0	36	97	26	0	19	45
Szülői elhanyagolás	56	13	12		30	6	4	40
Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	0	9	0	9	0	3	0	3
Fogyatékoság, retardáció	3	0	0	3	2	0	0	2
Szenvedélybetegség	5	12	10	27	4	3	10	17
Összesen (1.-10. sorok)	588	190	165	943	251	75	63	389

A főbb problémátípusok vonatkozásában az elégtelen gyermeknevelés veszélyeztető körülményei állnak az előtérben, az követi az anyagi veszélyeztetettség, majd a szülők vagy család életvitele.

A családok életmódjából, a következetlen és elhanyagoló nevelésből adódon egyre több gyermeknél tapasztalható az agresszív magatartás. Ennek egy része a kielégítetlen szükségletekből (frusztráció), más része a média és a család által közvetített mintákból adódik. Az intézmények ezekre, az újfajta problémákra nincsenek kellőképpen felkészülve, gyakran a Nevelési Tanácsadó és a Gyermekjóléti Szolgálat segítségét veszik igénybe.

A Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenységének száma

Sorszám	Megnevezés	Szakmai tevékenységek száma (halmozott)				Ellátott gyermekek száma			
		a				b			
		Nyírmada	Pusztadobos	Nyírkársz	Összesen	Nyírmada	Pusztadobos	Nyírkársz	Összesen
1	Információnyújtás	933	255	266	1454	211	66	114	391
2	Segítő beszélgetés	724	410	182	1316	190	66	103	359
3	Tanácsadás	1253	430	266	1949	969	47	137	1153
4	Hivatalos ügyekben való közreműködés (HH/HHH minősítésben való közreműködés is)	134	0	98	232	50	0	27	77
5	Családlátogatás	1412	760	360	2532	185	66	89	340
6	Közvetítés más szolgálatokba	11	3	10	24	7	4	8	19
7	Első védelemben vételi tárgyaláson való részvétel	25	5	4	34	39	10	10	59
8	Felülvizsgálati tárgyaláson való részvételek	7	5	3	15	18	5	3	26
9	nevelésbe vétel védelemben vétel	9	2	4	15	25	2	7	34
10	Elhelyezési értekezleten való részvétel	12		1	13	25		3	28
11	Pszichológiai tanácsadás								
12	Jogi tanácsadás								
13	Fejlesztőpedagógiai ellátás								
14	Konfliktuskezelés								
15	Szakmai megbeszélés	6	6	7	19				
16	Esetkonferencia	8	2	11	21	20	4	19	43
17	Örökbefogadással kapcsolatos intézkedés								
18	Adományozás	30850		1	30851	617		306	923
19	Szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós gondozása	1	1	1	3	1	1	1	3
20	Összesen (1-19. sorok)	35385	1879	1214	38478	2357	271	827	3455

Az elmúlt évben a munkánk nagy részét a családgondozási feladatok, a családlátogatások tették ki. Rendszeres látogatásokat tettünk nemcsak a fent említett korosztályhoz tartozó gyermekek családjainál, hanem az őket ellátó köznevelési intézményekben is.

Egyre gyakrabban kerülnek a családgondozók klienskörébe családon belüli bántalmazás alanyai, kiskorú, illetve fiatalkorú ellen elkövetett nemi erőszak áldozatai, kábítószer fogyasztó kliensek, pszichiátriai problémákkal küzdő gyermekek és szülők. Így munkánk során nem az információnyújtás az elsődleges feladatunk, hanem nagy szerepet kapott a segítő beszélgetés, tanácsadás. Mindezek jelzik azt is – a fentiekén túl –, hogy a gyermeket nevelő családok nem csak a szegénység, depriváltság által terheltek, hanem mentálisan és pszichésen is. A kliens feszültségének, pszichés terheltségének oldása a családgondozó részéről, lehetőséget biztosít arra, hogy képessé és nyitottá váljanak a gyermek által közvetített probléma megoldásában való közreműködésre.

A gyermekjóléti szolgáltatást főként anyagi, megélhetési gondokkal küszködők veszik igénybe, másként fogalmazva a kliensek ezt hozzák eredendő problémaként, anyagi gondjaikkal magyarázzák életviteli problémájukat. A gondozott családok esetében szakmai tevékenységünk, illetve az esetkezelések jellege nagyban megváltozott. Az utóbbi évben egyre több új keletű problémákkal állnak szembe a családgondozók, melyek pszichésen nagyon megterhelők.

Nagyon sokan (egyre többen) kérnek segítséget ügyeik intézéséhez, melyhez elengedhetetlen a szolgálatunkhoz forduló személyek részére az útbaigazítás. A mai modern, „virtuális” világban még az átlag embereknek is nehéz az eligazodás a hivatalos iratok útvesztőjében. Így a kollégák is idejük jó részét ezen feladatok megoldásával, a kliensek útbaigazításával, de nem ritka esetben a megnyugtatóssággal kell, hogy töltsék. Biztosan állíthatjuk, hogy a feladatok sokrétűsége miatt Szolgálatunk munkatársai nem csupán szociális munkások, hanem a szó szoros értelmében sokszor pszichológusok, jogászok, pedagógusok, stb., illetve amire szükség van ahhoz, hogy a hozzánk forduló embereken segíteni tudjunk.

A Nyírmadai Önkormányzat a 20/2014. (III. 20.) EMMI rendelet alapján vállalta el a szociális nyári gyermekétkeztetéshez kapcsolódó feladatokat. A feladatokat a Nyírmadai Humán Szolgáltató Központ dolgozói és önkéntes, közösségi szolgálatot teljesítő diákok végezték el az alábbiak szerint. A meleg ebédet a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek közül 615 főnek tudott az önkormányzat biztosítani. Részükre az ebéd kiosztása a Patay István Általános Iskola ebédlőjében történt, a nyári szünetben 2015. 06. 16-tól 2015. 08. 28-ig munkanapokon.

2015. 12. 19. és 2016. 06. 20. között a Gyermekétkeztetési Alapítvány „Mindenki ebéd!” programjának jóvoltából 30 szegény sorban élő óvodás, általános iskoláskorú gyermek részére biztosítottunk kész ételmezt, hogy ne csak a tanítási időszakban, hanem azon kívül hétvégeken, óvodai, iskolai szünetekben is táplálkozzanak.

2015-ben újként keletkezett gondozási esetek száma a kapcsolatfelvétel módja szerint

Megnevezés	Kapcsolatfelvétel száma			
	Nyírmada	Pusztadobos	Nyírkarász	Összesen
Önkéntes (gyermek kezdeményezte)	0	0	0	
Szülővel közösen	0	0	3	3
Gyermekjóléti szolgálat (szervezeti egység) által kezdeményezett	11	27	8	46
Jelzőrendszer által kezdeményezett	54	39	4	97
Együttműködésre kötelezett (hatóság által kötelezett)	32	1	1	34
A gyámhatóság által kezdeményezett	5	1	0	6
Összesen (01-06. sorok)	105	68	13	186

A gyermekvédelmi alapellátás keretében a gyermekek és családjaik együttműködése az önkéntességen alapul. Önkéntes megkeresés, illetve a jelzőrendszer által történt jelzés alapján kerülünk elsősorban a családokkal kapcsolatba.

Ettől a ponttól vált „ellenségé” a gyermekjóléti szolgálat, melyet mára jószerevével csak azok keresnek fel, akiket erre köteleznek, mely a fenti táblázatból is kitűnik. Gyakran halljuk a bajban lévőkötől, hogy félnek segítséget kérni. Amire szükségük volna, abban úgysem tudnak segíteni, viszont könnyen elveszik a gyermeküket. E helyzet kialakulásáért a családgondozók nem tehetők felelőssé, ők is a helyzet áldozatai. A gyermeket biztonságba kell helyezni, ez a kötelességük. Ha ezt a saját családjuk körében nem tudjuk elérni, akkor ki kell emelni onnan őket.

A helyzet ellentmondása, hogy a gyermekvédelmi törvény szerint anyagi okból nem lehet gyermeket kiemelni a családjából. Az esetek többségében mégis ez történik. A szegénykultúrában élő gyermekek számára a felemelkedés csaknem lehetetlen, tovább „örökítik” a hátrányos helyzetüket.

A perifériára sodródott családok ma büntetésként élik át azt a szolgáltatást, amely a segítségükre lenne hivatott. Ennek szellemében változtatta meg a kormány a gyermekjóléti szolgáltatás szerkezeti rendszerét 2016. január 1-től. Egyesítették a gyermekjóléti szolgáltatást a családsegítő szolgálatokkal. Járási szinten Család- és Gyermekjóléti Központokat hoztak létre, mely speciális feladatain túl /utcai szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, jogi, pszichológiai tanácsadás stb./, a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységet lát el. Települési szinten család és gyermekjóléti szolgálatok jöttek létre, melynek feladata kizárólag szervezési, szolgáltatási és gondozási tevékenységek ellátása.

Jelzések megoszlása a jelzőrendszer tagjai szerint

Megnevezés	Küldött jelzések száma			
	Nyírmada	Pusztadobos	Nyírkarász	Összesen
Egészségügyi szolgáltató	19	23	9	51
Ebből (01-ből): védőnői jelzés	19	22	9	50
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	0		1	1
Napközbeni kisgyermek ellátást nyújtók	0	0	0	0
Átmeneti gondozást biztosítók	0	0	0	0
Menekülteket befogadó állomás, menekületek átmeneti szállása	0	0	0	0
Közoktatási intézmény	348	176	17	541
Rendőrség	2			2
Ügyészség, bíróság	0	0	0	0
Pártfogó felügyelet	1	0	0	0
Társadalmi szervezet, egyház, alapítvány	0	0	0	0
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatai ellátó szerv	0	0	0	0
Állampolgár	1	1	0	2
Önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	140	30	0	170
Munkaügyi hatóság	0	0	0	0
Összesen (1 és 3-15 sorok)	511	230	27	768

A családgondozói munka folyamatos együttműködést, együttgondolkodást igényel valamennyi feladat, valamennyi gondozott család, hozzánk forduló ügyfél vonatkozásában. Ez az együttműködés a tavalyi év folyamán is jellemezte tevékenységünket. Az elmúlt években szoros, élő kapcsolatot alakítottunk ki a jelzőrendszer tagjaival. A szolgálatunk folyamatosan kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival esetmegbeszélések, esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések formájában.

Az esetmegbeszéléseken feltárjuk a veszélyeztetettséget előidéző okokat és ezek megoldására közösen teszünk javaslatot. A gyermekjóléti szolgálatunk fontos feladata, az intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni, és egymást kölcsönösen tájékoztatni a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében. A házi orvosokkal az elmúlt évben sikerült jó munkakapcsolatot kialakítani, bármikor számíthatunk a segítségükre.

Az esetjelzések általános tendenciáit követve a jelzőrendszer tagjai kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy jelzéseiket írásban tegyék meg, és azok formai és tartalmi követelményei megfelelőek legyenek. A fenti mutatók alapján továbbra is a hatósági, illetve az oktatási-nevelési intézmények és védőnők felől érkeznek az írásos jelzések zömében.

Megfigyelhető az is, hogy a jelzések Szolgálatunkhoz igen magas számban továbbra is a közoktatási intézményektől érkeznek. A jelzések számának magas aránya magyarázható az igazolatlan hiányszóval kapcsolatos jelzési kötelezettséggel.

Szinte napi kapcsolatban állunk a Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztályával, a Védőnői Szolgálat szakembereivel és a helyi Napsugár Óvoda, a Patay István Általános Iskola intézményvezetőivel, gyermek- és ifjúságvédelmi felelőseivel, illetve a helyi Rendőrséggel.

Folyamatos kapcsolatban vagyunk a Szabolcs – Szatmár – Bereg megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának pártfogó felügyelőjével. A fiatalkorúak gondozását Gajdos Gyula látta el, akivel jó munkakapcsolatot sikerült kialakítanunk. Az elmúlt évben nyilvántartásunk szerint 28 fiatalkorú állt pártfogói felügyelet alatt, a pártfogói gondozásuk helyszíne, mint ügyfélfogadásának helye a helyi rendőrsre került, tekintettel arra, hogy a felnőtt korúak pártfogói felügyeletét is ő látja el.

A téli időszakban a kihülés megelőzésére a Szolgálat koordinálásával a jelzőrendszer tagjai rendszeresen összeülünk és a fűtési időszak előtt, egyeztetjük a veszélyeztetett helyzetben levő családokat, személyeket.

Szolgálatunk prevenciós munkájának egyik leghatékonyabb eszköze a szabadidős programok szervezése, melyet az elmúlt év májusáig a „Nyírmada szociális célú városrehabilitációja” című városrehabilitációs projekt keretén belül biztosítottunk. Úgy mint: drogprevenciós előadások, vetélkedők, ifjúsági klub, barangoló klub, kézműves foglalkozások, közlekedési verseny, kerékpártúra.

Veszélyeztetett gyermekek adatai

Sorszám	Okok	A veszélyeztettség fő oka				A veszélyeztettség halmozott okai					
		Nyírmada	Pusztadobos	Nyírkársz	Össz.	Nyírmada	Pusztadobos	Nyírkársz	Össz.		
1	Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma	403	70	36	509						
2	Környezeti főcsoport összesen	180	35	15	230	398	86	76	578		
3	Ebből (2-18-ból) okból veszélyeztetettek	nevelési probléma	42	12	2	56	61	24	13	98	
4		szülők, család életvitele	5	0	6	11	3	0	21	24	
5		családi konfliktus	43	2	1	46	70	7	11	88	
6		szülők betegsége	0	0	2	2	0	0	4	4	
7		gyermek családon belüli bántalmazása	fizikai	15	3	0	18	23	11	0	34
8			lelki	0	0	0	0	0	0	0	0
9			szexuális	0	0	0	0	0	0	0	0
10		gyermek elhanyagolása	fizikai	53	2	0	55	106	7	7	120
11			lelki	0	0	0	17	30	0	5	35
12		egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztettség	0	0	0	0	0	0	0	0	
13		iskolai kirekesztés, erőszak	0	0	1	1	0	0	1	1	
14		kortárs csoport negatív hatása	2	11	1	14	4	24	1	29	
15		elégtelen lakáskörülmények	63	0	6	69	119	0	9	128	
16		kilakoltatás veszélye	0	0	0	0	0	0	0	0	
17		munkanélküliség	0	5	2	7	0	13	4	17	
18		Magatartási főcsoport	54	17	16	87		24	22	230	
19		Ebből (18-ból)	gyermekintézménybe való beilleszkedés	2	2	3	7	5	6	5	16
20	aszociális/antiszociális viselkedés		0	4	4	8	3	15	2	20	
21	drogfogyasztás		2	0	0	2	8	0	0	8	
22	alkoholfogyasztás		0	0	8	8	0	0	1	1	
23	játékszenvedély		0	0	0	0	0	0	0	0	
24	csavargás		6	2	0	8	8	3	7	18	
25	tankötelezettség elmulasztása (50 tanóra és egyéb)		44	9	1	54	160	0	7	167	
26	Egészségi főcsoport összesen	0	5	2	7	0	52	5	57		
27	Ebből (26-ból)	tartós betegség	0	0	1	1	0	0	2	3	
28		fogyatékoság	0	0	0	0	0	0	0	0	
29		magatartás- vagy tanulási zavar	0	5	1	6	0	52	3	14	
30	Anyagi főcsoport összesen (családra vonatkozóan)	49	0	2	51	47	10	21	78		

A családgondozás során leggyakrabban előforduló problémátípusok a fenti táblázat tükrében: a család elégtelen lakáskörülményei, a gyermek fizikai elhanyagolása és a tankötelezettség elmulasztása.

Összegzés

Munkánk során számunkra is néha kétséges, hogy elértünk-e eredményt, hiszen évekig tartó, kevés eredményt hozó folyamatos üggyé válhat egy-egy probléma, az egyén, vagy a család pedig napokig, néha akár hónapokig tartó krízishelyzetben élhet. Sokszor csak egy apró lépést tudunk tenni a probléma súlyához képest, ez azonban mégis azt jelentheti az egyén, vagy a család számára, hogy valamire el tud indulni, életét tovább tudja vinni, vagy legalább jelen helyzeténél, állapotánál „lejjebb” nem csúszik.

Családgondozóink számára problémát jelent munkájuk sikerességének megítélésében, hogy kevés visszajelzést kapnak a szolgáltatásainkat igénybe vevőktől, vagy a segítő folyamat más résztvevőitől (más érintett intézmények).

Az utóbbi időben tapasztalható, hogy sokan kilátástalannak ítélik meg helyzetüket, s dühösen, agresszíven, elutasítóan – ellentmondásosan – mégis az „utolsó szalmaszál”reményében keresik fel szolgálatunkat. Mivel mindenhatónak egyáltalán nem nevezhető a családgondozó, ezért a frusztráció, a düh és időnként a teljes reménytelenség feloldása érdekében nagy energiákat kell mozgósítanunk, hogy a bizalom megszülessen, fennmaradjon, s az első kétségbeesés után a józan gondolkodás eszközével valamilyenfajta elmozdulás következhesse be, s a problémamegoldó folyamatba, vagy a mentális esetkezelésbe együttműködő partnerként tudjon dolgozni mind az igénybevevő, mind a családgondozó.

Ahhoz azonban, hogy az intézményünket felkeresők az „azonnal és most” helyett az „apró lépésekben”, vagy „egyhelyben de mégsem visszalépni” lehetőségek felkutatásában partnerek legyenek, szinte hegyeket kell megmozgatniuk a családgondozóknak, akik szintén sokszor frusztráltak és nyomasztja őket is a tehetetlenség súlya.

Mindez összességében igen megterhelő a munkatársak számára, hiszen nap, mint nap szembesülnek a nyomorral, az elesettséggel, a kilátástalansággal, s a nyomással, mely abból fakad, hogy ők hivatottak a kiút megtalálására, vagy legalábbis a remény felcsillantására, az egyén, vagy a család „képesse tevésére”. Fontos, hogy el tudjuk fogadtatni munkánk lényegét: nem „problémamegoldók” vagyunk, hanem „útmutatók”, „képesse tevők”, és mindenkinek magának kell kézben tartani, irányítani életét, még ha ehhez most segítségre is van szükség.

2015-ben Nyírmada három körzetében összesen 94 fő volt a várandós anyák száma, mely 10 fővel jelentett kevesebbet a tavalyi adatokhoz viszonyítva. Közülük 55 fő volt a veszélyeztetett kismamák száma, mely érték jelentős 58,5%-ot képvisel a várandósok számához viszonyítottan. Csecsemők száma a múlt évben 51 fő, közülük 24 fő veszélyeztetett, gondozott kisgyermek száma 134 fő, közülük 44 fő veszélyeztetett, a gondozott nagygyermek száma 196 fő, közülük 70 fő veszélyeztetett szociális vagy egészségügyi okokból. A védőnői szolgálat által gondozott családok száma 326.

Szabadidős tevékenységek körében a védőnői szolgálat munkatársai szűrőprogramokat, valamint az Anyatejes Világnap, a védőoltás hete... alkalmából rendezvényeket szerveztek, melyen közreműködtek a szolgálat munkatársai is.

A fogyatékkal élő gyermekek és családjainak megsegítése komplex módon valósul meg városunkban, hiszen számukra a támogató szolgálat ellátási formái, mint a személyi segítség, szállítás és tanácsadás, ügyintézés az, ami a leginkább tehermentesíti a szülőket ügyeik intézésében, gyermekük gondozásában, ellátásában. Csak Nyírmadán az elmúlt évben 24 fő gyermeket gondozott a támogató szolgálat, hozzáteve, hogy kistérségi szinten, 14 településre vetítve az ellátotti gyerekszám 70 fő. 2015-ben az ellátotti összlétszám 157 fő.

A gyermekjóléti szolgálat, a támogató szolgálattal, valamint a civil szervezetekkel közösen fogyatékos gyermekek számára több alkalommal szerveztek kirándulásokat, például a nyíregyházi vadasparkba.

A 2003-ban útjának induló **„Biztos Kezdet” elnevezésű program** folytatásaként 2009-ben a „Mocorgó Gyerekház” létrehozására pályázatot nyújtottunk be a TÁMOP 5.2.2. program keretén belül. A pályázat sikeres volt és közel 47 milliós támogatásból 30 hónapra szólóan valósult meg a 0-5 éves korosztály komplex módon történő segítése, életesélyeik javítása. A pályázat lejárta után feladat alapú finanszírozással történik a további működtetés. 2012. december 31. napjáig összesen 203 fő gyermek fordult meg a Gyerekházban, közülük 144 gyermek 60 hónaposnál fiatalabb volt, rendszeresen járó (legalább 4 alkalommal) gyermekek száma ezidáig 149 fő, közülük 124 gyermek volt 60 hónaposnál fiatalabb. 2013-ban rendszeresen gondozott gyerekek száma: 17 fő, kilépett óvodába 6 fő. 0-2 éves: 8 fő, 3-5 éves 9 fő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek 15 fő, hátrányos helyzetű gyermek 2 fő. Egyszülős háztartásban nevelkedik 13 fő, kétszülős háztartásban pedig 4 fő él. A szülők közül aktív állandó munkahelye van 2 főnek, inaktív (GYES, GYET) 15 fő.

2014-ben rendszeresen járó gyerekek száma: 18 fő, 2015-ben 14 fő, 2014-ben kilépett óvodába 10 fő, 2015-ben 5 fő.

2014. évben 0-2 éves: 8 fő, 3-5 éves 10 fő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek 12 fő, hátrányos helyzetű gyermek 2 fő. Egyszülős háztartásban nevelkedik 13 fő, kétszülős háztartásban pedig 5 fő él. Gyerekházba rendszeresen járó családok száma: 14. A szülők közül aktív állandó munkahelye van 5 főnek, inaktív (GYES, GYET) 9 fő.

2015. évben 0-2 éves: 10 fő, 3-5 éves 4 fő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek 10 fő, hátrányos helyzetű gyermek 4 fő. Egyszülős háztartásban nevelkedik 9 fő, kétszülős háztartásban pedig 5 fő él. Gyerekházba rendszeresen járó családok száma: 14. A szülők közül aktív állandó munkahelye van 3 főnek, inaktív (GYES, GYET) 11 fő.

A Nyírmadai Humán Szolgáltató Központban működő Fogyatékkal Élők Nappali Intézménye 2013. augusztus 1.-jétől kezdte meg működését. Jelenleg 40 fő ellátására biztosít lehetőséget.

A saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, illetve akiknek alapvető higiéniai szükségletek kielégítése, napközbeni étkezések igénye, társas kapcsolatainak ápolásához, kulturális igényeinek kielégítéséhez, érdekei védelméhez, vagy mentálisan szükséges. Harmadik életévüket betöltött gyermekek az oktatási rendnek megfelelően a tanítási szünet napján vehetik igénybe a szolgáltatásokat. Jelenleg nincs gyermek ellátott a Fogyatékkal Élők Nappali Intézményében.

A környező települések közül különösen a vásárosnaményi, baktalórántházai Gyermekejóléti Szolgálattal, a vásárosnaményi járási gyámhivatallal sikerült nagyon jó munkakapcsolatot kiépíteni.

A kormányhivatal szociális és gyámhivatala szakmai továbbképzésein a Szolgálat munkatársai az elmúlt évben is részt vettek.

a) A gyermekek napközbeni ellátásáról, a gyermekek átmeneti gondozásának biztosításáról

A gyermekek napközbeni ellátása Nyírmada településen a Napsugár Óvoda és a Patay István Általános Iskola napközijének keretei között, valamint **Nyírmada Város Önkormányzatának (74/2015. (IX. 01.) KT Önkormányzati határozat alapján) Vaja Város Önkormányzatával 2015. szeptember 10. napján kötött ellátási szerződés keretében bölcsődei ellátás keretében valósult meg az elmúlt év folyamán 2015. október 01. napjától.**

A Napsugár Óvodába a 2015. október 1-jei adatok alapján 213 gyermek iratkozott be, közülük hátrányos helyzetben lévő gyermek 167 fő, halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermek 153 fő volt az óvodában. Sajátos nevelési igényű óvodás 2 fő, veszélyeztetett gyermekek száma az óvodában 20 fő.

A hiányzások tavaly nem okoztak nagy problémát az óvodában, ugyanis a gyermekek 99%-a rendszeresen jár óvodába.

Az általános iskola létszáma az elmúlt év október 1-jei adatok alapján 583 fő volt, ami folyamatosan változik a költözések miatt. A veszélyeztetett tanulók száma az iskolában 146 fő volt, melynek okai között elsősorban a szülői elhanyagoló nevelés és ennek következtében kialakuló deviáns viselkedés szerepelt, másrészt közrejátszottak olyan tényezők is, mint a nehéz anyagi körülmények, hátrányos szociális helyzet, egészségügyi- és környezeti tényezők.

A gyermekek napközbeni ellátása az iskolaotthonos ellátás keretében, illetve tanulószobai ellátás keretében a következőképpen valósult meg:

Az iskola első négy évfolyamán vettek részt az elmúlt évben a gyermekek iskolaotthonos ellátásban. Összesen 12-12 tanulószobai, illetve iskolaotthonos csoport működik, átlagosan 26 gyermeklétszámmal. Délutánonként kerülnek megrendezésre a szakköri, néptánc, mazsorett foglalkozások, melyek a gyermekek tudásának gyarapítása mellett az egyéni képességek, készségek kibontakoztatása is teret kap.

Jelenleg az iskolában 22 fő sajátos nevelési igényű tanuló van, pszichológus által megfigyelt tanulók száma: 6 fő, beilleszkedési-tanulási –magatartási zavarokkal küzd 11 gyermek. 41 gyermek rendelkezik szakértői véleménnyel.

Mind az óvodában, mind pedig az iskolában egy-egy fő gyermek- és ifjúság- védelmi felelős kísérte figyelemmel az elmúlt évben a gyermekek helyzetét. Meglévő tevékenységeik között szerepeltek a Gyermekjóléti Szolgálat fogadóórája, a Védőnői Szolgálat fogadóórája, a veszélyeztetett gyermekek gondozása, kapcsolattartás az Önkormányzattal, információcsere az osztályfőnökökkel, a pszichológus és a gyógypedagógus munkájának szervezése, a tanulók és szülők időpont egyeztetése, esetmegbeszélések, közös családlátogatások, és a karitatív tevékenységek.

A 2015. évi iskolai gyermekjóléti tevékenységet elemezve elmondható, hogy heti rendszerességgel a gyermekjóléti szolgálat családgondozóival tartott megbeszéléseken – a fogadóóra keretein belül –, valamint a közös esetmegbeszéléseken, szakmaközi értekezleteken, esetkonferenciákon, kölcsönös informálódással, közös családlátogatásokkal tájékoztak a gyermek és annak családi helyzete felől, közreműködtek a megfelelő megoldás kialakításában. Az általános iskola és az óvoda az elmúlt évben összesen 348 esetjelzést kezdeményezett a Gyermekjóléti Szolgálat felé, igazolatlan hiányzás, magatartási problémák, valamint elhanyagolás miatt (csak Nyírmadáról!).

Mulasztás 2015-ös tanévben 3191 nap, igazolt hiányzás 2939 nap volt, igazolatlan hiányzás 239 nap, emiatt 80 esetben szólították fel a szülőket, 21 esetben kezdeményeztek feljelentést. 30 órás hiányzás miatt 10 fő, 50 órán túli hiányzás miatt 7 fő volt érintett.

A településen élő gyermekek átmeneti gondozása a 2004. február 17-én kelt ellátási szerződéssel került megoldásra, melynek értelmében a megyei önkormányzat átmeneti gondozást biztosít a fenntartásában működő gyermekvédelmi intézményekben. Ez a szerződés 2009-ben lejárt, így önkormányzatunk a megyei közgyűlés elnökéhez intézett levélben fogalmazta meg az átmeneti gondozás biztosításához szükséges kérelmét. Végző megoldást a

baktalórántházai Gyermek Átmeneti Otthona által biztosított ellátás jelentette, ugyanis 2012. év végétől Nyírmada társult a szolgáltatás ellátási területeihez.

IV. 2015-ben nem volt hatósági ellenőrzés. 2014. évben a Nyírmadai Humán Szolgáltató Központ komplex hatósági ellenőrzése történt meg, a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (továbbiakban: NRSZH) részéről. Az ellenőrző hatóság valamennyi szociális szolgáltatás ellenőrzését elvégezte.

Megfontolásra javasolta az ellenőrzés, hogy az önkormányzati intézmények bevonásával hogyan lehet térítésmentesen biztosítani az ebédet a nappali ellátásban részesülők részére. A további megállapítások elsősorban az adminisztrációs anyagok részletes átdolgozására hívták fel a figyelmet. A jegyzőkönyvben foglaltaknak megfelelően, a hiánypótlás határidő letelte előtt megtörtént, a vizsgálat eredményesen lezárult.

2014. szeptember 17. napján a Szabolcs –Szatmár - Bereg megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatal **Szociális és Gyámhivatal Nyilvántartási és Ellenőrzési Osztálya** a Nyírmadai Humán Szolgáltató Központ **gyermekjóléti szolgálatának helyszíni ellenőrzését** elvégezte. A helyszíni ellenőrzés megállapította, hogy „a fenntartó a gyermekjóléti szolgáltatás vonatkozásában a határozatlan idejű bejegyzés külön jogszabályban meghatározott feltételeit teljesíti, így kérheti a szolgáltatói nyilvántartásban a 2015. december 31. napjáig szóló ideiglenes hatályú bejegyzésének határozatlan idejűre történő módosítását.” A módosítás megtörtént, a gyermekjóléti szolgáltatás határozatlan idejű bejegyzéssel rendelkezik 2014. október 21. napjától.

V. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározására az éves gyermekvédelmi tanácskozáson került sor, ahol megállapítást nyert az a tény, hogy a már meglévő szolgáltatásokra, ellátásokra nagy szükség van településünkön, a jelenlegi ellátási formák megfelelőek a helyi problémák kezelésére, de a prevencióra nagyobb hangsúlyt kell fordítani, melyet csak összefogással tudunk megvalósítani. A jövőben a szakmai továbbképzések mellett a segítő szakember egészséges szakmai énjének megőrzése is célunk, ugyanis a globális problémákkal kapcsolatban jelentkező problémák, élethelyzetek megoldása nagymértékben terheli a munkatársak lelki egészségét, hozzáteve azt a tényt, hogy a családgondozók többszörösen túlterheltek az esetszámokat figyelembe véve. Természetesen a jövőben is részt veszünk minden olyan szakmai fejlesztés, pályázati lehetőség kidolgozásában, mely hozzájárul a gyermekvédelmi szolgáltatások minőségi megvalósításához, közös munkánk segítéséhez.

A településen működtetett jelzőrendszer hatékony team munkájának köszönhetően a gyermekjóléti szolgálat gondozási tevékenységében a problémamegoldás hatékonysága nő. A

team munkában a Roma Nemzetiségi Önkormányzat munkatársai az elmúlt évben kevésbé vettek részt, pedig nagyon fontos, hogy közreműködjenek, bekapcsolódjanak programjainkba a hatékonyabb települési gyermekvédelem megvalósítása érdekében. Évente több alkalommal szerveztünk gyermekvédelemmel kapcsolatos megbeszélést városi szinten.

A drogprevenciós előadások a rendőrség munkatársai és a Humán Szolgáltató Központ munkatársai végezték az elmúlt évben, melyeken felhívták a fiatal veszélyeztetett generációk és szüleik figyelmét a droghasználat veszélyeire, ártalmaira.

Távlati célok között szereplő gyermekvédelmi és szociális ellátórendszerünk további fejlesztése, megvalósulni látszik, ugyanis a pszichiátriai és a szenvedélybetegek nappali intézménye 2016. március 31. napjától bejegyzésre került a szolgáltatói nyilvántartásban, a Mocorgó Gyerekház új épületbe költözhetett, illetve folyamatban van a helyi család és gyermekjóléti szolgálat korszerűsítése. Valamennyi szolgáltatásfejlesztés nagymértékben hozzájárul a helyi problémák hatékony kezeléséhez.

VI. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása:

Nyírmada településen nem működik bűnmegelőzési program. Az elmúlt évben bűnmegelőzéssel, a Rendőrséggel szoros együttműködésben a helyi Polgárőr Egyesület, mint civil szervezet foglalkozott. A településen bűnmegelőzéssel kapcsolatos előadásokat a Rendőrség tartott az iskolában havi rendszerességgel a D.A.D.A. program keretében Gönczi György közreműködésével. Főként olyan témákat választottak, amelyek a gyermekek számára hasznosak voltak és tanulhattak belőle: drog és AIDS, alkohol, baleset-megelőzés, biztonságos közlekedés. Az előadások alkalmával a gyermekek szóbeli tájékoztatást kaptak, a témával kapcsolatosan videokazettát néztek, propagandaanyagokat osztottak szét, és azt követően kötetlen beszélgetés folyt.

Pályázati finanszírozás keretében: a Szociális városrehabilitáció Nyírmadán, ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0014. köszönhetően Kézműves foglalkozás, Drogprevenciós előadássorozat és vetélkedősorozat, Klubfoglalkozás, Nyírmada biztonságáért című előadássorozat, Gazdálkodj okosan!, Egészségügyi szűrések sorozata, Szakmai képzések és továbbképzések (jelnyelvi, szupervízió, szociális képzés), Mediátor - képzés, Barangoló programsorozat, Közlekedj okosan! Programsorozat, Két kerékkel a mindennapokban programsorozat, Önvédelmi oktatás fogyatékkal élőknek, Sportrendezvények, Edzőtáborok.

2015-ben a gyermekjóléti szolgálat nyilvántartása szerint 3 fő fiatalkorú követett el bűncselekményt. A bűncselekmények között szerepeltek: garázdaság, lopás, rablás, közfeladatot ellátó személy elleni erőszak, magánlaksértés, zsarolás, közlekedés biztonsága

elleni büntett, rongálás. Okai között szerepelnek a szülők nem megfelelő nevelési attitűdjei, a kortárs csoport befolyásoló hatása és a társadalmi normák áthágása.

VII. Nyírmada Városban működnek civil szervezetek, de nem elsősorban gyermekvédelmi cézzattal, így a szolgáltatások ellátása elsősorban a települési önkormányzat keretei között valósult meg az elmúlt évben, de természetesen jeles alkalmakon leginkább a „Mi kis falunk” Egyesület a Nyírmadai Humán Szolgáltató Központ munkatársaival közös szerepet vállalt a fogyatékkal élő és a halmozottan hátrányos helyzetben élő gyermekek megsegítésében.

Kelt.: Nyírmada, 2016. április 5.

dr. Horváth Andrea
jegyző

